

Orech čierny

Juglans nigra L.

čelad': orechovité *Juglandaceae*

Mohutný, 30 metrov vysoký opadavý strom v oblastiach svojho pôvodu dorastá až do 50 metrov. Má priebežný kmeň a široko rozložitú korunu. Borka je hnedošedá až čierušedá, hlboko brázditá.

Pochádza zo Severnej Ameriky, z území východnej časti USA. Ako parková a okrasná drevina sa rozšírila do Európy, strednej Ázie a Číny v 17. storočí.

Listy sú perovité, 20 - 50 cm dlhé, zložené z kopijovitých pílkatých lístkov, na lícnej strane lysé a na spodnej roztrúsene chĺpkaté.

Samčie jahňady sú 8 - 14 cm dlhé. Samičie kvety sú v 2 - 5 početných koncových klasoch. Kvitnú v máji až júni.

Plodom je pseudokôstkovica, ktorá pri dozrievaní černie, je guľatá, 3,5 – 5 cm veľká. Aromatická dužinatá šupka ukrýva tvrdú škrupinu s jadrom. Jadrá sú jedlé, nutrične hodnotné a chuťou podobné vlašským orechom.

Orech čierny je pestovaný predovšetkým ako okrasná drevina v parkoch. Vo svojom pôvodnom areáli rastie v lesoch.

V tradičnom liečiteľstve sa využívajú predovšetkým nezrelé šupky, jadrá, listy. Listy, plody a korene obsahujú *juglón*, účinný herbicíd a farbivo. Význam má aj vo farmácii.

Pevné, kvalitné a ťažké drevo s tmavohnedým až fialkastým jadrom je často využívané v nábytkárstve. V Severnej Amerike je práve pre drevo veľmi cenenou lesníckou drevinou.

Fekete dió

Juglans nigra L.

család: diófafélék – *Juglandaceae*

Hatalmas, 30 méter magas lombhullató fa, amely az őshonos területeken akár 50 méter magasra is megnő. Egyenes törzzsel és széles, terebélyes koronával rendelkezik. Kérge barnásszürke vagy egészen feketésszürke színű, mélyen barázdált.

Észak-Amerikából származik, az USA keleti területeiről. Park- és díszfaként terjedt el Európában, Közép-Ázsiában és Kínában, a 17. században.

Az összetett levelek tollszerűek, 20-50 cm hosszúak, melyeket lándzsa alakú, fűrészkes levélkék alkotnak, ezek színükön kopaszak, fonákjukon mirigyszőrösök.

A hímberkek 8-14 cm hosszúak. A termős virágok 2-5 virágot tartalmazó, az ágak csúcsain található kalászokban helyezkednek el. A fa májustól júniusig virágzik.

A termés csonthéjához hasonló zárt kupacsú makk, amely érése során megfelekedik, gömb alakú, nagysága 3,5-5 cm. Az aromás, nedvdús terméshéj magot tartalmazó kemény héjat rejt magában. A magok ehetőek, táplálkozási szempontból értékesek, és ízük hasonlít a dió ízéhez.

A fekete diót elsősorban díszfaként parkokban termesztik. Az őshonos területeken erdőségeket alkotnak.

A hagyományos orvoslásban főként az éretlen terméshéjakat, magokat és leveleket hasznosítják. A levelek, a termés és a gyökerek juglont tartalmaznak, mely hatékony gyomirtó és festékanyag. A gyógyszerészetben is megvan a jelentősége.

A tömör, kiváló minőségű és nehéz, sötétbarna, sőt akár egészen lilás színű belsővel rendelkező faanyagot gyakran használják a bútorgyártásban. Észak-Amerikában éppen faanyaga miatt nagyra becsült erdei fának számít.

Juglans nigra

Juglans nigra L.

Family: Juglandaceae

A massive, 30 meters high deciduous tree in the areas of its origin grows up to 50 meters. It has a tall and straight trunk with a broad crown. The bark is typically grey-black and deeply furrowed.

It comes from North America, from the territory of the eastern part of the USA. As a park and ornamental wood spread to Europe, Central Asia and China in the 17th century.

The leaves are pinnately compound and alternately arranged on the stem, 20-50 cm long. They are overall dark green and are typically hairy on the underside.

The male (staminate) flowers are in drooping catkins 8–14 cm long. The female (pistillate) flowers are terminal, in clusters from 2 to 5. They bloom from May to June.

The fruit is round, black when it is ripened, 3.5 - 5 cm large. Aromatic fleshy skin hides a hard shell with a core. The nuts are edible, nutritionally valuable and taste similar to walnuts.

Juglans nigra or black walnut is grown mainly as an ornamental tree in parks. In its original area, it grows in forests.

In traditional medicine, immature peels, kernels, leaves. The leaves, fruits and roots contain juglone, an effective herbicide and dye. It is also important in pharmacy.

Solid, high-quality and heavy wood with a dark brown to violet core often used in furniture. In North America, it's highly prized forest wood.

Black walnut is highly prized for its dark-colored, straight grained, true heartwood. It is heavy, strong, shock resistant and yet can be easily split and worked.